

ŻYCIE BRATERSKIE W UJĘCIU FRANCISZKAŃSKIM

W Zakonie Braci Mniejszych, jak również w innych wspólnotach życia franciszkańskiego, ważnym elementem ewangelicznego charyzmatu jest życie w braterskiej wspólnotcie. To właśnie w niej braterstwo jest wartością ludzką i chrześcijańską, która pomaga w rozwoju życia prawdziwie franciszkańskiego. Zasadnicze znaczenie w życiu braterskim ma sama wola całego Kościoła, który pragnie, by wspólnoty braterskie tworzyły prawdziwy krąg życia rodzinnego, które charakteryzuje miłość braterska. Święty Franciszek z Asyżu dzięki Ewangelii odkrył w sobie powołanie do życia we wspólnotcie braterskiej i ten ideał przekazywał swoim naśladowcom, którzy do niego przychodzili.

Termin braterstwo pochodzi od łacińskiego *fraternitas*, który dosłownie znaczy braterstwo, bractwo kościelne. Etymologicznie pochodzi od rzeczownika terminu *frater* - brat¹.

Życie braterskie jest bardzo mocno oparte na wspólnych korzeniach, ale z jednej strony należałoby odróżnić braterstwo od solidarności, która bardziej zewnętrznie zespala ze sobą ludzi, oraz od takich więzi jak na przykład małżeństwo czy przyjaźń, które tworzą się z wyboru².

O życiu braterskim czytamy na kartach Pisma Świętego. Obok braterstwa krwi, które znajdujemy w Starym Testamencie, wyłania się nam także inny jego wymiar, mianowicie charakter duchowy, rozumiany jako więź łącząca, która jest oparta na wspólnej wierze, sympatii, podobnych funkcjach lub na mocy tego samego przymierza. Także w Nowym Testamencie dostrzegamy braterstwo powszechne. Chrystus przez dzieło odkupienia, którego dokonał, stał się dla nas wszystkich bratem. Jedynie w Jezusie Chrystusie ugruntowane braterstwo jest w stanie zjednoczyć ludzi³.

Jak możemy dzisiaj zaobserwować, idea życia braterskiego występuje w różnych instytucjach życia konsekrowanego, które traktują je jako centralny punkt życia w swoich wspólnotach. Braterstwo w życiu wspólnotowym jest trwałym przebywaniem ze sobą osób, które są zebrane w imię Jezusa Chrystusa, jak w prawdziwej atmosferze rodzinnej. Uczestniczą w tym samym charyzmacie ożywionym nieustanną miłością braterską⁴.

Życie braterskie na sposób franciszkański od samych początków jest prawdziwie ewangeliczne, które potrafi zrozumieć i zjednoczyć ludzi z różnych klas społecznych. W określeniu brat wyłania się nam cel założycielski św. Franciszka z Asyżu oraz cały profil zakonu, który założył, jakim jest życie w braterstwie⁵.

Przez pojęcie braterstwo na płaszczyźnie życia franciszkańskiego rozumiemy całkowite zaangażowanie w dawanie franciszkańskiego świadectwa o powszechnym ojcostwie Boga i powszechnym braterstwie człowieka. Przez to stajemy się braćmi jednego Pana i dziećmi jednego Ojca⁶.

Powołanie franciszkańskie, które realizuje się przez życie w braterstwie, jest nie tylko byciem obok siebie, ale wspólnym zmierzaniem do jednego celu, wzajemnie się umacniając. Bracia traktują się we wspólnotcie braterskiej na równi, okazując sobie wzajemne poważanie. Jak da się zauważyć, braterstwo franciszkańskie nie jest wyłącznie szkołą doskonalenia braci, nie stanowi zespołu pracy apostołskiej. Sensu życia braterskiego należy szukać w samym jego istnieniu, w tym, że realizuje się we wspólnotcie, która tworzy relacje międzyludzkie.

Braterstwo franciszkańskie, które rodzi się we wspólnocie, nie może się zamykać w duchowym i materialnym wygodnictwie. Zatem duch i struktura braterstwa w swoich zewnętrznych rysach wskazują na wzrost miłości braterskiej, która odzwierciedla autentyczne życie braci we wspólnocie⁷.

Komunia życia w braterstwie w dużym stopniu zależy od tego, jaką my mamy wizję brata mniejszego, jakim bratem chce się być lub, jakiego brata chcemy przygotować w procesie poszczególnych etapów formacji. Proces formacji następuje właśnie poprzez braterstwo do braterstwa. Są to zasadnicze treści, które każdy brat ma realizować z autentycznością we własnym życiu, w swojej formacji permanentnej.

Kończąc, możemy powiedzieć, że wspólnota franciszkańska realizuje swoje powołanie w braterstwie, a we wspólnocie braterskiej realizuje swoje powołanie i misję w Kościele. W życiu braterskim na sposób franciszkański realizuje się powołanie całej wspólnoty. To w niej wszyscy bracia są odpowiedzialni za formację w czasie, której wszyscy bracia otrzymują łaskę pielęgnacji wartości ludzkich i chrześcijańskich, a przez nie otrzymują dojrzałość franciszkańskiego życia w braterstwie.

Zakon Braci Mniejszych staje dzisiaj przed wielkim czasem przygotowań do jubileuszu 800-lecia powstania zakonu. To czas, który rodzi okazję do jeszcze lepszego przyjrzenia się tożsamości całego zakonu franciszkańskiego, którym jest aspekt życia braterskiego w momencie założycielskim.

br. Auksencjusz D. Gad OFM

BIBLIOGRAFIA

1. Por. A. Jugan, *Słownik kościelny łacińsko-polski*, Warszawa 1992, s. 270
2. Por. *Słownik katolickiej nauki społecznej*, Warszawa 1993. s. 22
3. Por. *Słownik Teologii Biblijnej*, Poznań-Warszawa 1985, s. 104-107
4. Por. E. Gambari, *Życie zakonne po Soborze Watykańskim II*, Kraków 1998, s. 400-402
5. Por. *Tożsamość Zakonu Franciszkańskiego swoim momencie założycielskim*, Konferencja Ministrów Generalnych Pierwszego Zakonu Franciszkańskiego i TOR, Roma 1999, s. 15-17
6. Por. P. Anzulewicz, H. F. Lipiński, *Ewangelia rozświetliła jego życie*, Gdańsk 1998, s. 287
7. Por. T. Matura, *Św. Franciszek na nowo odczytany*, Kraków 2000, s. 94-101
8. *Konstytucje Generalne Zakonu Braci Mniejszych* Art. 138, Wrocław 2005